

ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย The morality that began to fade away from being Thai

สุทธินันท์ หล่อวิไลกุล¹

Suttinan Lowilaikul

บทคัดย่อ

ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบและเข้าใจถึง ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย เพื่อให้เข้าใจท่ามกลางวิกฤติการณ์และปัญหาต่างๆ ในสังคมไทยมีความวิกฤติที่ต้อง พินิจเรื่องศีลธรรม จากปัจจุบันที่ศีลธรรมได้เริ่มหายไปจากผู้คน จากสาเหตุต่างๆ เช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก พระสงฆ์ทำผิดวินัยเป็นต้น การที่จะฟื้นฟู ส่งเสริมสนับสนุน ต้องอาศัยบุคคลและสื่อกลางในการสั่งสอน โดยต้องการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่จะช่วยบ่มเพาะหรือปลูกฝังและส่งเสริมศีลธรรมให้เหมาะสมและดีงาม โดยดูจากสถานการณ์และปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น รวมไปถึงเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าและเป็นอนาคตของชาติและเป็นพลเมืองที่ดีที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ : ศีลธรรม , สังคม , ส่งเสริม , เยาวชน

ABSTRACT

The author has a purpose to want the readers to know and understand the morality that began to disappear from the citizens of Thailand to understand in the midst of crises and problems In Thai society there is a crisis that must restore morality From now on, morals have begun to disappear from people. For various reasons such as parents do not have time for their children Monks do wrong discipline, etc. Revival Support Dependent and a medium of teaching it wants the participation of all parties to help nurture or cultivate and promote morals to be

¹ สาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Bachelor of Political Science Program in Political Science, School of Administrative Studies Maejo University
E-mail : yongly_17@hotmail.com

appropriate and good. By looking at the situation and social problems that arise including youth who will grow into adults in the future and be the future of the country and become good citizens who continue to benefit the nation.

Keyword : moral , social , promote , youth

บทนำ

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมนานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดศีลธรรม ในสังคมไทย อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเยาวชน ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนมีมากขึ้น ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาและส่งเสริมศีลธรรมให้กับสังคมไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมโดยปราศจากภูมิคุ้มกัน ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยที่นับวันแต่จะห่างไกลศาสนาขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ละเลยเรื่องศีลธรรมทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมสร้างศีลธรรมให้กับคนพลเมืองในสังคมและประเทศชาติ นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต่างได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องศีลธรรมทั้งสิ้น แต่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ ในขณะเดียวกันยังมีกลุ่มบุคคลหรือองค์กรการกุศลส่วนหนึ่งที่อุทิศตน ได้เสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์เพื่อพระพุทธศาสนา (กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, น. 1-2) โดยเห็นว่าหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาสูงค่ายิ่ง ผู้ใดประพฤติปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้วก็จะประสบ แต่ความสุขความเจริญ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และของประเทศชาติ

บทความนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความหมายของศีลธรรม ปัญหา และแนวทางของสังคมไทยสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมขาดความเข้าใจรากเหง้าของตนเอง วิถีชีวิตของพลเมืองไทยจึงดำเนินไปอย่างขาดเสถียรภาพและไร้ทิศทาง ดังนั้นการจะทำให้คนไทยกลับมาเข้มแข็งทางจิตใจอีกครั้งจำเป็นต้องสร้างกระแสใหม่กระแสที่ดี กระแสแห่งคุณธรรม ศีลธรรม ซึ่งก็ต้องเริ่มด้วยกลุ่มคนที่มีความคิดใหม่ ดำรงตนช่วยเหลือสังคม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมไทย

เนื้อเรื่อง

1. ความหมายของ ศีลธรรม

ศีลธรรม คำนี้อยู่คู่กับสังคมไทยมาแต่ช้านาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่มีการอบรมสั่งสอนกันตั้งแต่เด็กๆ ให้เด็กโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศีลธรรมในตัวที่สามารถทำให้สังคมและประเทศน่าอยู่ รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้กับตัวบุคคลและสังคมอีกด้วย

ศีล แปลว่า สมบัติ ทุกคนต้องการสมบัติ ก็เอาศีลมาเป็นเครื่องประดับ **ธรรมะ** หมายถึง ทรงไว้ซึ่งผู้ปฏิบัติ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ต้องมีธรรมะ 4 ข้อไว้ประจำใจ นั่นก็คือ 1) ความจริงใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง จะอยู่ที่ไหน อยู่ในฐานะเช่นใด ก็ขอให้เป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและคนอื่นรอบข้าง 2) การฝึกฝนข่มใจ เมื่อมีความซื่อสัตย์ จริงใจแล้วยังไม่พอ ต้องมีการข่มใจ ฝึกฝน ฝึกนิสัยและปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดสินใจ แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนเองให้เจริญก้าวหน้า ด้วยปัญญาความรู้ 3) ความอดทน เมื่อมีความซื่อสัตย์ จริงใจแล้ว ฝึกฝนข่มใจแล้ว ก็ยังไม่พอ จำต้องมีความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหวในจุดมุ่งหมาย บางคนซื่อสัตย์จริง ข่มใจจริง แต่ไม่อดทน เจอเรื่องหนักใจก็ยอมแพ้ สู้ไม่ไหว ต้องอดทนด้วย จึงจะถึงจุดหมาย 4) ความเสียสละ เป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ต้องมีความเสียสละ เสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ผู้มีน้ำใจเสียสละ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม ช่วยเหลือเท่าที่เห็นว่าสมควรจะช่วยเหลือได้ เห็นใครควรแก่การช่วยเหลือก็ช่วยเหลือตามกำลังมากบ้างน้อยบ้าง หรือบางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังกาย บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังทรัพย์ บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังสติปัญญา ทุกๆ ครั้งที่ช่วยเหลือ ก็มีความกรุณาสงสารเป็นเบื้องหน้า มุ่งที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ (พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต ป.ธ.9)

ศีลธรรมในอีกความหมายของ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) คือ ความประพฤติดีงามทางกายวาจา ความประพฤติที่ดีที่ชอบความสุจริตทางกายวาจาและอาชีวะ โดยทางศัพท์ ศีลธรรม แปลว่า ธรรมคือศีล หมายถึง ธรรมชั้นศีล หรือ ธรรมในระดับศีล เพราะศีลเป็นธรรมอย่างหนึ่งในบรรดาธรรมภาคปฏิบัติ 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ และปัญญา สำหรับพระธรรมโกศาจารย์ได้กล่าวไว้ว่า ศีลธรรม คือธรรมชาติ อันมีปรากฏการณ์เป็นภาวะปกติสุขนี้จะหมายถึงพระนิพพานก็ได้ นอกจากนั้นพระธรรมโกศาจารย์ได้อธิบายไว้ว่าเรื่องธรรมดาก็ได้ เพราะว่าภาวะอันเป็นความ ปกติที่มันเป็นอยู่ได้เองตามธรรมชาติ ก็ควรจะรักษา ได้ยกตัวอย่างแล้วว่า เช่น ภาวะจิต ประภัสสรของบุุคคลนี้ ก็เป็น สิ่งที่ควรรักษา และสอดคล้องกับพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต) กล่าวไว้ว่า ศีลธรรม หลักแห่ง ความประพฤติ หรือแนวทางการ เป็นหลักคำสอนที่ว่าด้วยความประพฤติชอบ

ปฏิบัติทางศาสนา เนื่องจากคำทั้ง 4 คำนี้ มีความหมายคล้ายคลึงกัน จึงใคร่ขออธิบายความหมายของคำ เหล่านี้ให้เข้าใจเป็นเบื้องต้น ดังนี้ 1. ศีลธรรม หมายถึง ระเบียบแบบแผน ซึ่งเป็นข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติเพื่อเป็น เครื่องควบคุมกาย วาจา และใจ ให้มีความสงบและมีความสุข มีขอบเขตแคบกว่าจริยธรรม 2. มนุษยธรรม หมายถึง ธรรมที่จำเป็นสำหรับความเป็นมนุษย์ คือ ผู้มีใจสูง มนุษยธรรมในที่นี้ก็คือ เบญจศีล (ศีล 5)

เบญจธรรม (ธรรม 5) นั่นเอง 3. จริยธรรม หมายถึง หลักธรรมที่ควรประพฤติหรือใช้เป็นแสงสว่างส่องทางดำเนิน ชีวิตหรือควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา และใจ ให้ตั้งอยู่ในความดี ความงาม และความถูกต้อง 4. มโนธรรม คือ ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรมว่า อะไรถูก อะไรผิด อะไรควรและ อะไรไม่ควรอย่างไร มโนธรรมเท่านั้นจะเป็นเสียงแว่วเสียงสวรรค์บอกให้เราทราบ ว่าอะไรควรเว้น อะไรควรทำ

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวพบว่า มีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามสรุปได้ว่า ศีลธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลมีความจริงจัง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พุดจริง ทำจริง จะอยู่ที่ไหน อยู่ในฐานะเช่นใด ก็ขอให้เป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและคนอื่นรอบข้าง หรือเป็นแนวทางการ เป็นหลักคำสอนที่ว่าด้วยความประพฤติชอบ ให้พลเมืองประประพฤติ ปฏิบัติ ไปในทางที่ถูกที่ควร

2. สถานการณ์ปัญหาสังคมไทยเกี่ยวกับศีลธรรม

ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นแต่ละวัน ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในสังคมเริ่มมีแต่จะใช้ชีวิตไม่เป็นปกติสุขมากขึ้น เกิดการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทำร้ายซึ่งกันและกัน เอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เกิดความโลภจนต้องตกเป็นเหยื่อเสียเอง สังคมไทยต่างได้รับการยกย่องจากต่างชาติในหลายด้าน แต่คุณภาพชีวิตของผู้คนกลับตกต่ำลงไปเรื่อยๆ ผู้คนต่างใช้เวลาไปหาเงินกันหมด ไม่ค่อยไปวัดเพื่อฟังธรรมแต่หันกลับไปทำอย่างอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นว่าศีลธรรมของสังคมไทย กำลังจะลงน้อยถอยลง ยิ่งร้ายไปกว่านั้น เมื่อสังคมเสื่อมแล้วสุดท้ายก็ตกลงไปที่ “เยาวชน” แล้วเมื่อเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นบุคลากรและทรัพยากรของสังคมและประเทศชาติไม่มีศีลธรรมก็จะทำให้เยาวชนเหล่านั้นเป็นพลเมืองที่ไม่ดีและสุดท้ายก็ทำให้สังคม ประเทศชาติไม่น่าอยู่ สังคมไทยในอดีตกับปัจจุบันนั้นมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ดังนี้

2.1 สังคมไทยในอดีต เป็นสังคมที่มีแต่ความสุข ความเจริญทั้งในจิตใจและสังคม ที่มี ความเอื้ออาทร มีความสัมพันธ์เป็นพี่เป็นน้อง คอยช่วยเหลือกัน ประชาชนอยู่รวมกันเป็นชุมชน คนในชุมชนอยู่รวมกันอย่างมีความสุข มีวิถีการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามและสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ทำให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จนนำไปสู่การสร้างคนสร้างชาติ

เรื่อยๆ มา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2534 , 34 : 48) ได้กล่าวถึงสังคมไทยในอดีต ว่ามีลักษณะเด่นในด้านสังคมเกษตรกรรม สังคมหมู่บ้าน และสังคมครอบครัว

- สังคมเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยซึ่งส่วนใหญ่พึ่งธรรมชาติ ไม่มีการแข่งขันกับใคร ช่วยกันบ้างตามสมควรลักษณะเช่นนี้

- สังคมหมู่บ้าน สังคมไทยเป็นสังคมที่รวมกันอยู่เป็นหมู่บ้าน หลายหมู่บ้านรวมกันเป็นเมือง สังคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะมีลักษณะสังคมเบ็ดเสร็จ (Self – Contained unit) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1) มีการร่วมมือกัน เพื่อการพึ่งตนเองและช่วยเหลือกันเอง เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว

2) การประนีประนอม เนื่องจากคนในหมู่บ้านรู้จักกันดี จึงอยู่กันอย่างยอมรับ การประนีประนอม ไม่นิยมการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรง ถ้ามีปัญหาขัดแย้งก็จะหาหนทางแก้ไขกันเอง หรือมีคนกลางไกล่เกลี่ย ถ้าขัดแย้งกันจริงๆ ก็จะเฉยเมยไม่ร่วมมือ ตีตนออกห่างจากกัน

3) การรักษานियมความสงบ ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการประนีประนอม เมื่อมีปัญหาใดเกิดขึ้น จะต้องมีการจัดการกันเองภายใน ทำให้เกิดความสงบขึ้นในหมู่บ้าน

4) คนไทยส่วนใหญ่มักมีความเกรงใจ มีความสุภาพ ไม่ต้องการรบกวนคนอื่น และไม่ยากให้คนอื่นเดือดร้อน

สังคมครอบครัว สังคมไทยมีการผูกพันกันในครอบครัว เป็นครอบครัวใหญ่ สมาชิกนับถือกันตามฐานะของแต่ละบุคคล ลักษณะของระบบครอบครัวนำไปสู่ค่านิยม 3 ประการ คือ

1) เคารพอาวุโส ซึ่งรวมไปถึงการเคารพเชื่อฟังผู้มีอำนาจหน้าที่

2) ยึดความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ทำให้เกิดระบบพรรคพวก

3) ความกตัญญูรู้คุณ ระบบครอบครัวรวมกับระบบศาสนา ทำให้เกิดการกตัญญูรู้คุณผู้ที่ให้อุปการคุณแก่ตน ใครไม่เลี้ยงดูพ่อแม่ ไม่เคารพครูอาจารย์ ไม่รู้คุณคน จะถูกประณามและดูถูกจากสังคมอย่างมาก

จะเห็นได้ว่าสังคมในอดีตนั้นผู้คนต่างมีศีลมีธรรมในตัวเอง มีเมตตา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักกันเหมือนพี่เหมือนน้อง องค์ประกอบเหล่านี้หล่อหลอมให้พลเมืองและสังคมสมัยก่อนมีความเข้มแข็ง และน่าอยู่

2.2 สังคมไทยปัจจุบัน ผลจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสารการคมนาคมขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เจริญ

ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน หรือเกิด “กระแสโลกาภิวัตน์” เป็นเหตุและปัจจัยที่นำทุกสิ่งทุกอย่างไปสู่ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของประเทศไทยส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม จนกลายเป็นวิกฤตของชาติในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาจากการประกอบอาชีพ ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินครอบครัวแตกแยก ผู้สูงอายุและเด็กถูกทอดทิ้ง การละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งเชิงทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ในบางกรณีอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกัน จากสภาพปัญหาสังคมดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันอันดีในสังคมของเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งอาจได้รับบริการจากภาครัฐและทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ กรมศาสนา (2539 : 3 – 5) กล่าวถึงสถานการณ์สังคมปัจจุบันว่า

1. สังคมไทยปัจจุบันหลอกลวงกันมาก คนรู้ไม่เท่าทันสังคมจะเป็นเหยื่อของคนฉลาด
2. คนหลายคนทำงานเพื่อประโยชน์ของตนเองทุกเรื่อง แม้กระทั่งเรื่องศาสนา
3. สังคมยังเชื่อถือฝากความหวังไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ไม่ฝึกฝนพัฒนาตน
4. สังคมมีการแข่งขัน ทำให้เห็นแก่ตัว แตกสามัคคี
5. เมืองไทยเจริญทางเศรษฐกิจเฉพาะกลุ่ม ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวยมากขึ้น
6. คนไทยชอบความสะดวกสบาย เพราะธรรมชาติเคยอุดมสมบูรณ์ จึงขาดการคิดค้นพัฒนาเทคโนโลยีที่จะก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมอย่างจริงจังขาดระบบการแก้ปัญหาและช่วยตนเอง ทำให้สังคมอ่อนแอ
7. คนไทยไม่ชอบคิดค้นเทคโนโลยีที่เหมาะสมขึ้นเอง จึงยอมรับเทคโนโลยีของชาติอื่นมาใช้เพื่อความสะดวกสบายของตนเอง ซึ่งอาจตรงกับความต้องการ แต่ก็ไม่เหมาะสมกับสังคม ดังนั้น คนไทยจึงคอยแต่เฝ้ารอ ไม่รู้จักคิดแก้ปัญหา ไม่ศึกษาไม่ช่วยตัวเอง เป็นผลให้คนไทยมีคุณภาพลดลง อ่อนแอ สังคมอ่อนแอ
8. คนไทยมีวัฒนธรรมน้ำใจ ซึ่งเป็นเรื่องดี หากใช้ไม่เป็นอาจเสียหายได้ เช่น น้ำใจรักพวกพ้อง ญาติพี่น้อง จึงช่วยเหลือในการคัดเลือกต่างๆ ทำให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน และคอยช่วยเหลือญาติลูกหลานมากเกินไป คนไทยจึงไม่เข้มแข็ง
9. ปัจจุบันประชาชนมีจิตใจไม่เข้มแข็งอดทน มีความสุขยาก มีความทุกข์ยาก ทำให้เกิดปัญหาอื่นมาก เพราะต้องหาหนทางสร้างสุข แก่ทุกข้ออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความพอดีไม่อดทน เกิด

การเปียดเบียนเอารัดเอาเปรียบแข่งขันเพื่อจะดึงเอาความสะดวกสบายมาเป็นตนและพวกพ้องให้มากที่สุด

10. ประชากรที่มีปัญหามักมีลักษณะขี้เกียจ ส่ำรวย อ่อนแอ ใจเสาะ เปราะบาง ทำให้ช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่พัฒนา ซ้ำยังต้องมุ่งหาทางสร้างความสบายให้ตัวเองโดยอาศัยบุคคลและวัตถุเป็นที่ยึดถือ ทำให้ปัญหาสังคมเพิ่มขึ้น

11. ประชากรในโลกทั้งประเทศมหาอำนาจ หรือคนที่มีอำนาจในประเทศมุ่งรักษาอำนาจของตน จึงต้องหาผลประโยชน์จากผู้อื่นทางด้านวัตถุทั้งทางตรงและทางอ้อม เอารัดเอาเปรียบขึ้นในสังคม

12. สังคมเต็มไปด้วยการแข่งขันและการร่วมมือ ทั้งระดับระหว่างประเทศ และในประเทศ ทำให้การดำเนินงานร่วมกันไม่ราบรื่น ขาดความสามัคคี เพราะผู้ร่วมงานจะมองผู้อื่นที่มาร่วมงานด้วยความหวาดระแวง

13. ปัจจุบันองค์ประกอบของสังคมขาดความสัมพันธ์กันอย่างสมดุล องค์ประกอบเหล่านี้คือ มนุษย์ สังคม และธรรมชาติ องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน อยู่อย่างไม่เกื้อกูลกัน ไม่ช่วยเหลือกัน แต่กลับทำลายกันและกัน ทำให้สังคมอ่อนแอล่มสลาย

ในส่วนสังคมในปัจจุบันนั้นเกิดปัญหาขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้คนที่ขาดซึ่งศีลธรรม สังคมที่มีแต่การแข่งขันชิงดีชิงเด่น การก่อกวนไม่เว้นแต่ละวัน สิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชนที่กำลังจะโตมาเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต มีความเชื่อที่ผิดๆ และการประพฤติดที่ผิดไปจากศีลธรรม

3. ปัญหาเยาวชน

เยาวชนเป็นเป็นต้นกล้าอ่อนที่สามารถพัฒนาตัวบุคคล สังคม และประเทศได้ เพราะฉะนั้นเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เมื่อเยาวชนถูกปลูกฝังในสิ่งที่ดี มีศีลธรรม สังคมก็จะพัฒนาต่อไปด้วย (พระประยุทธ อริยวิโส สนใจ) ได้พูดถึง ปัญหาเยาวชนแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 ปัญหาร่วม หมายถึง ปัญหาที่มีอยู่แล้ว สังคมสร้างปัญหา ผู้ใหญ่สร้างปัญหา เยาวชน อยู่ในสังคมก็ได้รับปัญหานั้น ซึ่งจะโทษเยาวชนคงไม่ได้ ปัญหาร่วมที่สำคัญจะยกตัวอย่างให้เห็น ดังนี้

- ปัญหาเรื่องบุหรี เหล้า การพนัน การกินเหล้า สูบบุหรี เล่นการพนัน เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่สร้างขึ้นมามาทำขึ้นมา และผู้ใหญ่ก็ปฏิบัติกันอยู่แล้ว เยาวชนเห็นตัวอย่างก็กิน สูบและเสพเหมือนผู้ใหญ่

- ปัญหาแหล่งบันเทิง ผับ บาร์ สถานอาบ อบ นวด ซ่อง สิ่งเหล่านี้มีทั่วไปในสังคมไทย แม้บางอย่างกฎหมายกำหนดไว้ในทางปฏิบัติก็มีการปล่อยให้เยาวชนเข้าเสพได้อย่างเสรี

- ปัญหาเรื่องภาพยนตร์โป๊ หนังสือโป๊ หรือเรื่องโป๊เปลือยร่างกาย เรื่องทางเพศ ดังกล่าว เยาวชนเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัด เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

- ปัญหายาเสพติด ยาบ้า ยาอี เฮโรอีน และอื่น ๆ สิ่งเสพติดดังกล่าวมีอยู่แล้วในสังคมและผู้ใหญ่ก็เสพอยู่แล้ว เยาวชนก็ทำได้เช่นกัน

- ปัญหาการเอา راحتเอาเปรียบ การโกงกิน คอร์รัปชันของนักการเมือง พ่อค้า ข้าราชการ รวมไปถึงเรื่องการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบสังคม สิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ทั่วไป เยาวชนย่อมทำตามและสร้างปัญหาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่

3.2 ปัญหาเฉพาะของเยาวชน ปัญหาเฉพาะดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ แก่เยาวชน อีกมาก ลักษณะของปัญหาเกิดจากลักษณะเฉพาะของความเป็นเยาวชนนั่นเอง ซึ่งกล่าวแต่เพียง ประเด็นสำคัญพอเป็น แนวพิจารณา ดังนี้

- ปัญหาเฉพาะของเยาวชนอันเกิดจากความอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวนี้เป็นต้นเหตุของปัญหาอื่นๆ เช่น อยากทดลองเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด ทดลอง เป็นคู่กัน ทดลองขับรถแข่งกัน ยังมีการอยากทดลองขับแข่งรถ ยังมีการอยากการ ทดลองอย่าง อื่นอีกมาก ล้วนให้เกิดปัญหาตามมาทั้งสิ้น

- ปัญหาตามเพื่อนหรือปัญหาติดกลุ่ม ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่ทำตามเพื่อนเป็นใหญ่จึง เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น เพื่อนเข้าบาร์ก็เข้าด้วย เพื่อนใส่กระโปรงสั้นก็ใส่ด้วย เพื่อนร้องเพลง ฝรั่ง ก็ร้องด้วยเพื่อนกินไก่เค้นดกก็ กินพิซซ่า ก็ทำตามด้วย ยิ่งไปกว่านั้นเพื่อนๆ ไม่เข้าวัดก็ไม่เข้า ด้วย

- ปัญหาความว้าเหว่ ความเหงา ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวัยรุ่น เหงาเพราะขาด เพื่อนไม่ได้ มีอะไรไม่เท่าเพื่อน ทำให้ไม่พอใจในฐานะตัวเอง กลียดพ่อแม่พาลหนีออกจากบ้านไป เข้ากลุ่มเพื่อน เหงาหรือว้าเหว่เพราะไม่มั่นใจในตัวเองก็ออกแสวงหาความมั่นใจทั้งในทางที่ถูก และ ทางที่ผิด ใครห้ามก็ไม่ฟังทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาอีกมากมาย

- ปัญหาการขาดการอบรมกล่อมเกลามาขาดความใกล้ชิดสนิทสนม ทั้งจากครอบครัว ทั้งจากสังคมแวดล้อม จากสังคม เช่น สุนัขหมาที่ออกกำลังกายไม่มี ที่พักผ่อนหย่อนใจไม่มีที่จัด กิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจไม่มี โดยเฉพาะเมืองใหญ่ๆ ไม่มีสิ่งเหล่านี้

ปัญหาเยาวชน ถูกพบและนำเสนอผ่านทาง ข่าวสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ตัวอย่างข่าวมี ดังนี้

- ทีมข่าว MThai News 23 ก.ค. 2556 (รวบ! เยาวชนวัย 16 ปี ค้ายาเสพติด) รายงานข่าวแจ้งว่า ตำรวจชุดเฉพาะกิจปราบปรามยาเสพติด สถานีตำรวจภูธรหนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี จับกุมเยาวชนชายอายุ 16 ปี ได้ภายในห้องพัก พร้อมยึดของกลางยาบ้า 212 เม็ด มูลค่า

กว่า 60,000 บาท หลังสืบทราบได้ว่าผู้ต้องหาเป็นเอเยนต์จำหน่ายยาเสพติดให้เด็กนักเรียนใน อ.ศรีราชา ทั้งนี้จากการการสอบสวนให้การรับสารภาพว่า ตนมีปัญหาครอบครัวจึงหนีออกจากบ้านมาเช่าห้องพักอยู่เพียงลำพัง โดยตั้งตัวเป็นพ่อค้ายาเสพติด ซึ่งจะขายให้กับเด็กนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ เพราะเห็นว่ามียาได้ดี เบื้องต้นจากการตรวจปัสสาวะพบสารเสพติดในร่างกาย และตำรวจได้ตั้งข้อหาซื้อขายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและเสพยาเสพติด

- ch3thailand 07 ม.ค. 2563 (รวบเยาชนวัย 16 ปี ตัวการค้าผ่านช่องทางทวิตเตอร์) ตามล่าแก๊งขายยาเสพติดผ่านทวิตเตอร์ พบหัวหน้าแก๊งอายุแค่ 16 ปี ใช้ช่องทางทวิตเตอร์ในการขายยาเสพติด ชักจูงให้เยาวชนหลายคนเข้าร่วมขบวนการนี้ด้วย ตำรวจปราบปรามยาเสพติดบุกจับ นายมุฮัมหมัดชอเบรี ชาซู อายุ 20 ปี ภายในบ้านพักชุมชนบ้านเขาปีหลาย อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ก่อนจะขยายผลไปถึงหัวหน้าแก๊ง ซึ่งเป็นเยาวชนชายอายุเพียงแค่ 16 ปี ที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน เมื่อสอบสวนผู้ที่อยู่ในขบวนการพบว่า เยาวชนชายวัย 16 ปี เป็นหัวหน้าแก๊งและเจ้าของเพจ ได้มีการชักชวนให้เด็กๆ ในชุมชนเข้ามาอยู่ในเครือข่ายยาเสพติดด้วย เงินที่ได้จากการค้าขายจะนำไปซื้อยาเสพติดมาเสพ และคืนก่อนที่ตำรวจ ปส. จะเข้าจับ หัวหน้าแก๊งวัย 16 ปี และก่อนถูกจับ 1 คืน ได้ก่อคดีฆ่าคนตายมา 1 คดี ซึ่งตร.ได้ควบคุมตัวทั้งนายมุฮัมหมัดชอเบรี และเยาวชนอายุ 16 ปีคนนั้นมาสอบสวนที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ทางนายมุฮัมหมัดชอเบรี รับว่าเป็นคนโพสต์ขายยาแทนเยาวชนคนดังกล่าว พอมีเงินโอนเงินมาก็จะส่งยาเสพติดให้ แล้วก็หลีกเลี่ยงการถูกจับด้วยการเปลี่ยนชื่อโพสต์และปิดบัญชี จากนั้นก็เปิดบัญชีใหม่ไปเรื่อยๆ จนสุดท้ายก็ถูกตำรวจจับได้

- และยังมีการศึกษาที่ว่า สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวเป็นพิษ สังคมไทยนั้นมีความพิเศษแตกต่างจากสังคมตะวันตก ที่ต่างประเทศเช่น ที่ประเทศอังกฤษ พ่อแม่จะส่งเสริมให้บุตรธิดาของตนนั้น ทำงานตั้งแต่อายุ 17-18 ปี ดังกรณีลูกชาย ของอดีตนักฟุตบอลชื่อดังควิด เบคแฮมของอังกฤษ แตกต่างจากประเทศไทย ที่พ่อแม่ประกอบสัมมาชีพไว้อย่างดีบริบทแตกต่างกันแต่ว่า เป็นสิ่งที่นำมาส่งเสริม บางครอบครัว แทบจะเรียกได้ว่า เกิดมาพร้อมกับกองเงิน กองทอง หรือว่าปัญหาหนี้สินของพ่อแม่ จากสถิติที่มีมากมายซึ่งสูงถึง 115,355บาท (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2005 : 5) ตอครอบครัวโดยเฉลี่ย ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม ไม่ว่าการทำร้าย แสดงความпенฮිර ของเยาวชนไทย

จากข่าวและปัญหาข้างต้นแสดงให้เห็นถึง เยาวชน ที่ขาดศีลธรรม ขาดความรัก ขาดการอบรมสั่งสอนในทางที่ถูก ขาดสื่อกลางที่คอยอบรมสั่งสอนที่ทำให้เยาวชนไม่มีแนวทางในการปฏิบัติ และไม่รู้สิ่งที่ถูกสิ่งที่ผิด ด้วยวัยที่มีความอยากรู้อยากลองตามธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้น

เยาวชน เป็นสิ่งสำคัญที่เราควรปลูกฝังศีลธรรม และความอบอุ่น รวมถึงความรักที่พวกเขาควรได้ และรับรู้ เมื่อเยาวชนเหล่านี้เติบโตมาเป็นพลเมืองที่ดีได้ก็จะทำให้สังคมถึงประเทศชาติพัฒนา และน่าอยู่ยิ่งขึ้น

ปัจจุบันถึงแม้ผู้คนจะเริ่มไม่ค่อยเข้าวัดหรือศึกษาศีลธรรมกันมากนัก เนื่องจากเกิดปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผู้คนนั้นหันหลังออกจากศีลธรรม และหันไปมุ่งเน้นหาเงินทองแทนมากกว่า

4. สาเหตุที่ทำให้พลเมืองเริ่มหนีห่างจากศีลธรรม

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ผู้คนในสังคมมีการเบี่ยงเบนความสัมพันธ์ไปจากเดิม และสถาบันทางสังคมก็ทำหน้าที่ไม่ครบสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาสังคมไทยมีอยู่มากมาย ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดความเจริญ และความเสื่อมของมนุษย์ ปัจจัยที่ทำให้พลเมืองเริ่มหนีห่างจากศีลธรรม หลักๆ มีดังนี้

4.1 ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุ แต่เกิดความเสื่อมทางด้านจิตใจ ค่านิยมและสังคมคนไทยประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงความเสื่อมทางจิตใจอย่างเห็น ได้ชัดเจนหลายประการ เช่น นิยมวัตถุ นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือย ยกย่องคนรวย โดยไม่คำนึงว่าจะร่ำรวยมาได้โดยวิธีใด เกิดการแข่งขันเอาไรต์เอาเปรียบ ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม การเบียดเบียนเอาไรต์เอาเปรียบนั้นนอกจากจะเบียดเบียนกันเองแล้ว ยังเบียดเบียนรุกรานธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ที่ดิน ป่าไม้ แม่น้ำ สภาพธรรมชาติ ถูกรุกราน ยึดครอง ถูกทำลาย สภาพ น้ำเน่าเสีย สภาพคนจนอยู่ใน สลัมท่ามกลางตึกสูงอันหรูหราใหญ่โต สภาพความยากจนแร้นแค้นของคนในชนบท และสภาพเสื่อมโทรมทางสังคม อันเกิดจากความเสื่อมทางจิตใจมีมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากปัญหายาเสพติด โสเภณี โรคเอดส์และปัญหาอื่น ๆ รวมถึงการละเลยด้านศาสนา และประเพณี เป็นต้น

4.2 ด้านครอบครัวเช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ไม่เคยใกล้ชิดลูก ไม่เคยแนะนำ หรือเป็นตัวอย่างที่ดี เหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานของการขาดความสัมพันธ์สืบเนื่องกัน ความสัมพันธ์ ดังกล่าวเป็นการสืบทอดความคิด ความเชื่อ ประเพณี แนวปฏิบัติต่อตนเองและสังคม การขาดทั้ง สองเรื่องดังกล่าวทำให้เยาวชนสร้างปัญหาให้ตัวเองและสังคม เพราะเยาวชนเป็นวัยที่กำลังเฝ้าหา แบบอย่างจากผู้ใหญ่และจากสังคม

4.3 ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อนนี้สังคมเคยยกย่องคนดีมีคุณธรรม คนที่ประพฤติดีศีลธรรม ทุจริตคดโกงจะถูกประณามและไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย

แต่ในปัจจุบันนี้สังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะประพฤติผิดศีลธรรม ได้เงินมาโดยการทุจริตคดโกง

4.4 ปัญหาอื่นๆ ที่สืบเนื่องจากความเสื่อมทางด้านจิตใจและค่านิยม คือ

- ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างมากและอย่างรวดเร็ว
- ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนมีมากขึ้น คนรวยมีเพียงจำนวนเล็กน้อย แต่เป็นเจ้าของทรัพย์สินสมบัติมากมาย ทำให้คนจนส่วนใหญ่ที่จนอยู่แล้วยังยากจนลง ไปกว่าเดิมอีก
- ความเจริญกระจุกอยู่แต่ในเมืองไม่ได้กระจายออกไป ทำให้คนชนบทอพยพเข้าสู่เมืองเกิดปัญหาตามมาทั้งในชนบทและในเมือง
- ระบบราชการขาดประสิทธิภาพ เพราะสภาพไม่ทันกับปัญหาสังคมที่ซับซ้อน ในเมืองหลวงและในชนบท
- คนไทยที่ยังได้รับพื้นฐานการศึกษายังน้อย ปรับตัวไม่ทันเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามาสู่ประเทศไทยโดยเฉพาะเรื่องข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การทำผิดศีลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของคนในสังคมเองหรือแม้กระทั่งพระสงฆ์ก็ตาม ล้วนแต่ทำให้ ศีลธรรมเสื่อมลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะพระสงฆ์ ที่ในปัจจุบันนั้นมีการทำผิดวินัยเป็นจำนวนมาก มีตัวอย่าง เช่น (ไทยรัฐฉบับพิมพ์ 11 มิ.ย. 2563 05:21 น.) บุกรวบเจ้าอาวาสวัดดงเมืองกาญจน์ มั่วสีกาคาถา-จับสึกทันที ตำรวจกองปราบปราม นำกำลังเข้าตรวจสอบวัดแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี หลังได้รับแจ้งว่าเจ้าอาวาสของวัดดังกล่าว ประพฤติตนไม่เหมาะสม มั่วสุมสีกาในเขตสังฆาวาสไปถึงวัด จากการตรวจสอบพบ พระสรเรณู หรือ นายสรเรณู (สงวนนามสกุล) อายุ 41 ปี เป็นเจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่งที่ ต.หนองบัว อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี ได้ พาสีกาเข้ามามีความสัมพันธ์ภายในกุฏิวัด อันเป็นการผิดวินัยสงฆ์

จากข่าวสารข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงสังคมที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ สังคมไทยในอดีตที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนส่วนใหญ่มีศีลธรรม โดยมีพระ เป็นสื่อกลาง เป็นที่เคารพ สักการะบูชา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ แต่พอมาถึงปัจจุบัน พระกลับทำตัวเหมือนบุคคลภายนอก และผิดศีล (อาบัติ) หลายๆ อย่างที่ทำให้ พลเมืองบางส่วนเริ่มไม่เคารพ และไม่ศรัทธา จึงทำให้พลเมืองออกจากศีลธรรมเรื่อยๆ

แต่ทั้งนี้ก็ไม่ใช่ว่า พระ ทั้งหมดจะเป็นแบบที่ข่าวข้างต้นได้นำเสนอ ยังมีพระที่ดีและเป็นตัวอย่างอยู่เป็นจำนวนมาก บางครั้งต้องอาศัยเวลาในการแก้ไข และพัฒนาทางจิตใจ และสังคมให้ดีขึ้น

5. แนวทางส่งเสริมการปลูกฝังศีลธรรม ในสังคมไทย

ชีวิตของคนเราที่ไม่ถูกครอบงำด้วยการบริโภคนิยมหรือว่า วัตถุนิยม จะเป็นชีวิตที่ถูกตอตามธรรมนองครองธรรมสมัยใหม่ และผู้เขียนมีความเชื่อว่าเป็นชีวิตที่ดีงามเป็นพื้นฐาน คือ มีความสุขจากภายใน จะทำให้ชีวิตของบุคคลนั้นเป็นอิสระจากวัตถุหรือสิ่งเสพติดภายนอก และทำให้เกิดเมตตาและสติปัญญา จะช่วยให้ความโลภ โกรธ หรือว่าความหลงไปกับกระแส ครอบงำ ดังนั้นผู้เขียนจะได้นำเสนอแนวทางและการส่งเสริมทางศีลธรรมให้เกิดขึ้นอย่างรอบด้านกับเยาวชนและพลเมือง เป็นแนวทางแก้ไข ดังนี้

5.1 สร้างสายสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสร้างเครือข่ายครอบครัว โดยให้สมาชิกทุกคนมีเวลาอยู่ร่วมกันให้มาก พ่อแม่เป็นแบบอย่างในการฝึกฝนกล่อมเกลาลูกให้รู้จักคิดใฝ่รู้และมีจิตสำนึกที่ดีงาม จัดตั้งเครือข่ายครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยดูแลลูกให้แกกันในบางโอกาส สร้างกิจกรรมและพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ของครอบครัว เช่น พิพิธภัณฑ์เด็ก ช่องรายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัว ฯลฯ

5.2 พื้นที่ชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ชุมชนหันกลับมาร่วมมือกันและพึ่งพากันเอง ไม่หวังแต่การพึ่งพาจากหน่วยงานรัฐและหน่วยงานภายนอกอื่นๆ โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มในการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง เช่น การทำโครงการสัจจะออมทรัพย์ การทำแผนแม่บทชุมชน การอนุรักษ์ป่าชุมชน ฯลฯ

5.3 พื้นที่ชุมชนให้บทบาทของวัดและคณะสงฆ์ โดยการส่งเสริมพระดี ปฏิรูปการปกครองและการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เปี่ยมด้วยพลังทางปัญญา ศีลธรรมโดยให้การศึกษาแก่พระสงฆ์ทั้งทางธรรมและทางโลกอย่างสมสมัย (กรมการศาสนา ม.ป.ป.2533) เพื่อรู้จักคิดและประยุกต์ธรรมในการเทศน์สั่งสอนและมีความประพฤติเป็นแบบอย่าง เมื่อพระสงฆ์และคณะสงฆ์ดีพร้อมแล้ว ทำการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของวัดมากขึ้นตามคติโบราณที่ว่า วัดเป็นของชุมชนต่างพึ่งพาอาศัยกัน เช่น มีส่วนร่วมส่งเสริมการศึกษาและสนับสนุนวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ สามเณร รวมทั้งร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่วัดจัดขึ้นและอีกด้านหนึ่งพระสงฆ์ก็เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมและปลูกฝังศีลธรรมนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการปฏิบัติ โดยเราควรบริหารจัดการเรื่องพฤติกรรมของสังคมไทย โดยการใช้สิ่งแวดล้อมให้เป็นตัวช่วยเริ่มจาก การมีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว พื้นที่ชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ชุมชนหันกลับมาร่วมมือกันและพึ่งพากันเองให้บทบาทของวัดและคณะสงฆ์โดยการส่งเสริมพระดี ปฏิรูปการปกครองและการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เปี่ยมด้วยพลังทางปัญญากระบวนการเรียนรู้โดย

สร้างบรรยากาศและกระบวนการเรียนรู้ที่มีวิธีคิดที่ถูกต้อง มีเหตุผล และมีแบบอย่างที่ดี พัฒนาสื่อที่ส่งเสริมศีลธรรมที่สามารถเข้าถึงคนรุ่นใหม่

สรุป

หลักศีลธรรมเป็นหลักการประพจน์ปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับกันว่าดีงามในสังคมนั้นๆ อาจจะมาจากการให้คำสอนทางศาสนาหรือศีลธรรม และเป็นแบบสากลที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป พฤติกรรมที่ผิดจากศีลธรรมมาจากหลายๆ เหตุปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการทำผิดวินัยของพระสงฆ์องค์เจ้าต่างๆ ที่เป็นสื่อกลางที่ทำให้ผู้คนยึดถือศีลธรรม เป็นแบบอย่างในการเป็นความดี แต่กลับทำผิดเอง ไม่ใช่แค่ปัญหาการทำผิดวินัยของพระอย่างเดียว ที่ทำให้พลเมืองขาดการอบรม การสั่งสอนเรื่องศีลธรรมต่างๆ รวมถึงการขาดความอบอุ่นจากครอบครัว สิ่งเหล่านี้ ก็ส่งผลให้เยาวชนขาดความเป็นพลเมืองที่ดีได้ และสุดท้ายการเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ที่ทำให้เยาวชนในปัจจุบันหันหลังให้กลับศีลธรรมมากขึ้น แต่กลับสนใจเทคโนโลยี หันไปเล่นเกมสื่อกว่าการเล่นการที่อยู่กับครอบครัว ฯลฯ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ศีลธรรม เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทยมากขึ้น การส่งเสริมและการปลูกฝังศีลธรรมที่สำคัญคือ ต้องลดการถูกรอบงำด้วยเทคโนโลยี และสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางสังคมตั้งแต่ครอบครัว วัด โรงเรียน และชุมชน ต้องเสริมสร้างทัศนคติที่สอดคล้องกับหลักทางศีลธรรมของพุทธศาสนา โดยเริ่มจากการสร้างองค์ประกอบของศีลธรรมคือ 1) ความจริงใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง 2) การฝึกฝนข่มใจ 3) ความอดทน 4) ความเสียสละ และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง หรือออกแบบแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ได้อย่างปกติและสันติสุข

เอกสารอ้างอิง

- พระธรรมปิฎก ป.อ.ยุตโต. (2540). ธรรมานุชีวิต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2535). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.
- กรมการศาสนา ม.ป.ป. (2533). รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา. กระทรวงวัฒนธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

- พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต. (2546). พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย. โครงการตำรา
สำนักที่ปรึกษากรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข.
- วีระบำรุงรักษ์ ม.ป.ป. (2540). แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมวิจั
ยการศึกษากรมิวิชาการ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2553). พุทธทาสแนะแนวจริยธรรมร่วมสมัยชุดที่ 3 จุดหมายปลายทางและตัวแท้
ของจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : ดวงตะวัน.
- Phraphaisan Wisalo. (2006). Break through the moral crisis with a newperspective.
Bangkok : BuddikaNetwork.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2550). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร. สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน : กรุงเทพฯ.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (11 มิ.ย. 2563 05:21 น.). จับเจ้าอาวาสวัดดังขึ้น นอนกกสาวมั่ว
สี่กาคากฎิ นำตัวจับสึก. จาก
<https://www.thairath.co.th/news/local/central/1864973>.
- ทีมข่าว MThai News. (23 ก.ค. 2556). รวบ! เยาวชนวัย 16 ปี ค้ายาเสพติด. จาก
<https://news.mthai.com/general-news/178683.html>.
- ch3thailand. (07 ม.ค. 2563). รวบเยาวชนวัย 16 ปี ตัวการค้ายาผ่านช่องทางทวิตเตอร์. จาก
<https://ch3thailandnews.bectero.com/news/165151>.